

Sygn. akt V KS 1/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

w sprawie **A. A.**

oskarżonej z art. 216 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 22 marca 2022 r.

skargi obrońcy w trybie art. 539a § 1 k.p.k.

od wyroku sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 22 września 2021 r., sygn. akt V Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 9 listopada 2020 r., sygn. akt III K (...),

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

W prywatnym akcie oskarżenia wniesionym przez R. Ł., A. A. została oskarżona o to, że *„w dniu 10.10.2018 r. w Ł. na przystanku autobusowym na ul. B. przy ul. J., dopuściła się wobec mnie – R. Ł., czynu zabronionego polegającego na uszkodzeniu ciała lewej ręki barku i ramienia tj. o czyn z art. 157 kk oraz wyzwisk i słów wulgarnych, kierowanych w moją stronę, czym spowodowała znieważenie mojej osoby tj. o czyn z art. 216 § 1 kk”*.

Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem z dnia 9 listopada 2020 r., sygn. akt III K (...), oskarżoną A. A. uniewinnił od popełnienia zarzucanego jej czynu, zasądził od oskarżycielki prywatnej na rzecz oskarżonej zwrot kosztów ustanowienia obrońcy oraz obciążył oskarżycielkę prywatną kosztami sądowymi.

Apelację od ww. wyroku Sądu Rejonowego wniosła pełnomocniczka oskarżycielki prywatnej, zaskarżając to orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 410 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k.

Skarżąca wniosła o:

1. *„zmianę zaskarżonego wyroku poprzez skazanie oskarżonej za czyn z art. 157 § 2 kk oraz 216 § 1 kk, lub też warunkowe umorzenie postępowania karnego, jeżeli Sąd apelacyjny uzna, że wystąpiła mała społeczna szkodliwość czynu”;*
2. *„ewentualnie z ostrożności procesowej o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji”.*

Sąd Okręgowy w Ł. – po rozpoznaniu apelacji pełnomocniczki oskarżycielki prywatnej – wyrokiem z dnia 22 września 2021 r., sygn. akt V Ka (...), zaskarżony wyrok uchylił i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

Skargę w trybie art. 539a § 1 k.p.k. od ww. wyroku Sądu Okręgowego w Ł. wniosła obrońca oskarżonej, zaskarżając to orzeczenie w całości.

Obrońca zarzuciła naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., polegające na niezasadnym uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, w sytuacji gdy *„w przedmiotowej sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości ze względu na przeprowadzenie przez sąd I instancji szeregu dowodów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i brak powodów, dla których wymagałyby one powtórznego przeprowadzenia w sprawie, a co za tym idzie brak było wskazanych w*

art. 437 § 2 k.p.k. przesłanek uzasadniających uchylenie przedmiotowego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”.

W związku z powyższym, obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Skargę tę może wnieść również strona, która nie zaskarżyła wyroku sądu pierwszej instancji (na co wskazuje brak odesłania w art. 539f k.p.k. do ograniczeń ujętych w art. 520 § 2 k.p.k.). Przepis art. 539a § 3 k.p.k. został powiązany z przepisem art. 437 § 2 k.p.k., zgodnie z którym uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2019 r., IV KS 3/19, LEX nr 2616241).

Dokonując analizy uzasadnienia zaskarżonego wyroku należy podzielić stanowisko skarżącej, że w niniejszej sprawie powodem kasatoryjnego orzeczenia Sądu Okręgowego w Ł. nie była żadna z przesłanek, które ustawodawca wymienił w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. Co prawda sąd odwoławczy w sporządzonym uzasadnieniu wyroku zwerbalizował konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, niemniej przedstawione przezeń zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania – takiej konstatacji (potrzeby) nie uzasadniają. Kompleksowa lektura wyводу sądu *ad quem* wskazuje, że uchybienia zaistniałe w postępowaniu pierwszoinstancyjnym generują *de facto* konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego. W rzeczonym uzasadnieniu wprost wskazano, że „Sąd odwoławczy stoi na stanowisku, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy winien uleć poszerzeniu w zakresie przesłuchania małoletniego, biegłego i pracowników szkoły, tj. wychowawczyni i dyrektora szkoły. Należy ujawnić dowody przeprowadzone w postępowaniu V NSM 2008/18, które

mają znaczenie dla rozstrzygnięcia analizowanej sprawy, w szczególności zeznania świadków, którzy zostali przesłuchani w postępowaniu karnym.”. Choć sąd drugiej instancji wyartykułowaną konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości motywował skalą ilościowych i jakościowych uchybień sądu *a quo* w postępowaniu dowodowym, to jednak nie sposób przyjąć, aby taka potrzeba rzeczywiście zachodziła. Nie ulega wątpliwości, że zakres wymienionych wyżej czynności jest szeroki, jednak jego istota sprowadza się do uzupełnienia postępowania dowodowego, które może zostać przeprowadzone przed sądem odwoławczym. Nawet jeśli dokonana przez sąd *a quo* ocena przeprowadzonych dowodów była wadliwa, to sama konieczność poddania materiału dowodowego ponownej analizie i ocenie – w niniejszej sprawie nie zachodził przypadek z art. 454 § 1 k.p.k. – nie wymagała przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Ten zaś warunek wydania wyroku kasatoryjnego, niewątpliwie restrykcyjny, nie powinien być interpretowany w sposób rozszerzający. Skoro zatem Sąd Okręgowy dostrzegał potrzebę poszerzenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, to samodzielnie powinien ten materiał uzupełnić, a następnie dokonać jego całościowej oceny przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacji pełnomocniczki oskarżycielki prywatnej. Od tego rodzaju aktywności sąd odwoławczy jednak bezpodstawnie się uchylił.

Motywy zaskarżonego orzeczenia kasatoryjnego nie pozwalają zatem uznać, by w niniejszej sprawie zaistniały okoliczności wskazane w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., które uzasadniałyby – zgodnie z treścią tego przepisu – uchylenie orzeczenia pierwszoinstancyjnego. W tym stanie rzeczy, zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy w Ł. dyspozycji art. 437 § 2 k.p.k. należało uznać za trafny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.